

Ventura Pons juga amb la mort

El director Ventura Pons torna a adaptar un text teatral. 'Morir', de Sergi Belbel, és una reflexió sobre què passaria si la vida ens donés una segona oportunitat i com aquesta mateixa vida pot fer-nos canviar en un segon.

Un director de cinema que intenta sortir del seu desert creatiu, un heroinòman que no vol deixar la droga, una nena que s'ennuega amb els ossos del pollastre, un malalt que no aconsegueix de prémer el botó d'alarma de l'hospital, una histèrica que s'ho fa amb pastilles i aigua del Carme, un jove motorista envestit per la policia i un executiu víctima d'un assalt a sou són els personatges de les set històries de l'obra *Morir (un instant abans de morir)* que Sergi Belbel va escriure i dirigir el 1998, amb força èxit de crítica i que va guanyar el Premio Nacional de Literatura Dramàtica del Ministerio de Cultura.

Ara el director de cinema Ventura Pons ha adaptat aquella peça teatral, amb el títol de *Morir (o no)*. La història té dues cares. Si en la primera els personatges de totes set històries es van morint d'una manera o altra, al final, per una juguesca del destí, el darrer personatge no es mor; amb això les històries, que fins ara eren independents, s'interrelacionen, i els personatges que no s'han mort fan que els altres se salvin i que totes les històries acabin d'una forma diferent. La vida, en aquest cas, els dona una segona oportunitat, que permet de jugar amb allò de "què hauria estat de la meua vida si..."

Ventura Pons ja volia fer *Morir*, abans i tot de *Carícies*, "però -ens diu- m'ho vaig repensar i em vaig prendre un temps per agafar-la, analitzar-la i veure com



MARC VILA

es podria plantejar aquesta obra en un mitjà diferent, el del cinema. Quan la vaig veure al teatre ja vaig adonar-me que tenia una estructura meravellosa, molt cinematogràfica, i que en podria sortir un producte molt interessant. L'atractiu principal d'en Belbel està en la manera com estructura les històries, la gran originalitat que hi posa, i les grans possibilitats narratives que ofereix aquest joc entre la mort i la vida, real i irreal, i això que el teatre no és precisament el lloc ideal per a inspirar-me, perquè necessito llegir-me les obres en calma, tirar planes enre-re, recuperar personatges i veure'n el conjunt global. A partir

d'aquest material original n'elaboro un de nou, sense basar-me en allò que puguin haver fet els altres. Tinc un recurs narratiu propi que parteix del producte en si, però a partir d'aquí hi afegeixo o el modifico per adaptar-lo a un nou mitjà. Així ho vaig fer a *Amic/Amat* (1998), que incloïa els dos personatges femenins als quals la peça teatral original només es referia, i que a vegades donava un nou tractament a alguns personatges. S'hi poden incloure diàlegs o suprimir-ne parts, perquè els actors no representen una obra per a la setena fila d'un teatre, sinó que són davant un objectiu que tot ho capta, fins

Ventura Pons, amb alguns dels actors que van participar en el rodatge de 'Morir (o no)'. Aquesta és la cinquena adaptació que el director fa d'una obra literària d'èxit.

MARC VILA



A l'esquerra, Sergi López. A la dreta, Anna Azcona.
Aquests són dos dels actors principals de 'Morir (o no)'.

al més mínim detall, i amb això s'ha de ser implacable".

Fidel a la tradició, Ventura Pons aprofita els mesos d'estiu per apropiat-se les vies urbanes i els edificis de Barcelona i obtenir-ne les localitzacions idònies. Els carrers de Sant Cugat, les sales de l'Hospital del Mar o els passadissos de l'antic teatre del Parc d'Attraccions de Montjuïc són alguns dels llocs que serviran perquè s'hi desenvolupi cada història.

Avui són les nou del vespre i l'equip rodarà —a la plaça del Raspall de Gràcia— una escena en què conflueixen tres històries i tres personatges ben diferents. En un balcó a prop, ja s'hi prepara l'Anna Lizaran, que interpreta una dona solitària i deprimida que veu com, al carrer, un jove, en Sergi López, apunta amb una pistola una noia que passa, l'Anna Azcona, i fa tots els possibles per avisar-la de la mort que se li tira a sobre, alhora que crida auxili.

L'Anna Lizaran i en Francesc Orella són els únics que tornen a repetir el paper que ja havien interpretat al teatre, i això ha permès a l'actriu de retrobar-se amb un personatge que ara podrà polir i matisar, en un nou mitjà. "Bàsicament no hi ha diferències entre l'un paper i l'altre —confessa l'Anna—; només, potser, els que demana el canvi de mitjà, però la idea bàsica persisteix: la de la dona desesperada que decideix de posar fi a tot a base de babilúrics i alcohol i que, quan la policia li truca des de l'hospital

i li diu que el seu fill ha tingut un accident de trànsit i s'ha mort, vol acabar-ho tot d'una vegada. A la segona part, la policia li truca, però aquest cop per dir-li que el fill ha tingut un accident de trànsit, però que no s'ha mort i que la necessita al seu costat urgentment. La dona es refà anímicament i corre per estar-li a la vora".

Aquesta ja és la quarta col·laboració de l'actriu amb el director, sempre en papers episòdics, per la gran afecció que té en Ventura als repartiments corals. D'*El vicari d'Olot* (1981) a la darrera obra, *Amic! Amat* (1998), amb text de Josep M. Benet i Jornet, els seus personatges s'entrecreuen, es veuen, es toquen i a vegades s'interrelacionen, però només formen una petita part del gran mosaic que és el film total. "No m'im-

"L'atractiu principal d'en Belbel recau en les grans possibilitats narratives del joc entre la mort i la vida, el real i l'irreal."

porta ser una peça més de l'engranatge; a vegades també és interessant de fer una feina de síntesi del personatge. Aquí es tracta de moltes històries curtes, cosa que no et permet de desenvolupar un passat o un futur del personatge; n'has de sintetitzar en un instant tota la vida i el bagatge. Em sembla apassionant la idea de la segona oportunitat que et dona la vida, però mai no m'he trobat amb fets tan contundents i tan al límit per voler tornar enrere en el temps i reparar les faltes".

La història de l'Anna Azcona és ben diferent: és la mitjana de tres germans, la gran és interpretada per la Vicky Peña, i el petit per en Marc Martínez. "Som una família de classe mitjana —aclareix l'ac-

triu—, de pares molt severos, però quan aquests es moren, la família va perduda i es desfà una mica la unitat que hi havia. La germana gran, que era molt disciplinada, ara va una mica penjada i prescindeix de tot; en canvi, el germà petit, que estudiava filosofia i anava força bé, quan es moren els pares ho comença a veure tot negre i acaba enganxant-se a la droga. Al final, l'única que hi toca sóc jo, i em cau a sobre el paperot de mantenir la família una mica encarrilada. Així és que plantejo la situació a casa i sugereixo d'internar el germà petit en una clínica de desintoxicació. En la primera història, el germà no s'hi avé i acaba morint de sobredosi, però, a la segona, es deixa convèncer i el podem portar a una clínica, on es refà". Per l'Anna Azcona aquesta és també la segona oportunitat de rodar amb el director, amb qui ja havia interpretat un paper episòdic a *El perquè de tot plegat* (1994), basat en una novel·la de Quim Monzó. "En aquella ocasió, les històries no tenien res a veure les unes amb les altres, només calia llegir la teva part del guió i poca cosa més. Aquí, en canvi, més val llegir-se'l tot perquè totes les històries s'interrelacionen, i acabes entenent millor el procés general. A més, amb el film anterior recordo que teníem només dos dies per rodar cada personatge i aquí en tenim sis, la qual cosa ja et dona moltes més oportunitats d'entendre i tractar el teu paper".

La conversa es talla perquè un dels ajudants de direcció reclama l'atenció de l'Anna. Ara toca que l'actriu i en Sergi López facin l'escena en què ell li surt per sorpresa al carrer, l'apunta amb una pistola i ella cau morta a terra, però abans tots dos actors i el director parlen i discuteixen la millor forma d'encarar l'escena. Repassen els diàlegs i decideixen com seran els moviments, com traurà la pistola en Sergi i com ella caurà a terra. "En Ventura sempre ens diu què vol —aclareix l'Anna—, però mirant que et vagi bé, a tu, de fer-ho i que sigui dins les teves possibili-

litats. No és gens dictatorial, encara que exigeix molt, perquè, al final, la responsabilitat del resultat del producte recau en ell i tu, d'alguna forma, sempre has d'estar a disposició seva".

El personatge d'en Sergi López, en canvi, resulta tan anònim com incompreensible en les seves accions. "No tinc ni nom —explica l'actor—, sóc l'assassí i només tinc sentit perquè tinc al davant una víctima que és el personatge interpretat per en Francesc Orella. Sóc un professional, un paio que cobra per matar un executiu ric amb qui no té cap relació. L'assassí espera dues hores fins que apareix la víctima. La víctima anomena Déu en algun moment de desesperació i l'assassí li diu que li donarà cinc minuts perquè Déu s'aparegui i el salvi; si no, acabarà matant-lo. Evidentment és una broma macabra, perquè saps que Déu no apareixerà, i l'acaba matant. A la segona part, la víctima canvia el discurs i d'una forma sorprenent s'acaba salvant i desarmant l'assassí".

Avui són les sis de la tarda i ens trobem a la primera planta de l'Hospital del Mar on es rodaran dues escenes del film. D'una banda, hi trobem l'Anna Lizaran que arriba a l'hospital amb el fill, interpretat per en Roger Coma (actor descobert per Ventura Pons a *Carícies*), els quals són atesos per una infermera que interpreta l'Amparo Moreno (amb qui també havia treballat el director a *Rosita please*). De l'altra, també s'hi

rodarà la història del personatge interpretat per en Marc Martínez, que es decideix a començar el tractament de desintoxicació, sota les ordres d'una doctora interpretada per la Carme Elias (la qual s'afegeix per primer cop a la *troupe* de Ventura Pons). En Marc Martínez s'espera per rodar la seva part del film. Va vestit deliberadament esparracat, duu unes lents de contacte blaves i un tatuatge al coll. "La veritat és que havia vist l'obra de teatre, però no em va agradar gens. La vaig trobar, això sí, molt interessant, i en Belbel em sembla un bon escriptor, però amb això de dirigir-se ell mateix l'obra crec que no la va encertar. L'argument és molt complex, perquè els personatges es van passant el relleu de l'acció, i encara que els actors que l'interpretaven al teatre eren molt bons, a l'obra semblava que anaven una mica perduts per l'escenari. Crec que el film, respecte a la peça teatral, hi guanyarà per la qüestió de màgia que només el cinema pot donar".

Aquesta és la cinquena adaptació que en Ventura Pons fa d'una obra literària d'èxit. "Crec que hi ha un magnífic planter d'autors catalans —comenta el director—, entre novel·listes, autors de teatre, contistes, etc., dels quals seria interessant d'utilitzar les obres. La llista és interminable i els arguments força originals. Això demostra que, de material per a portar al cinema, sempre n'hi ha, però el mal d'aquí és el de qual-



MARC VILA

sevol país petit: que tens un mercat reduït i no pots fer coses de grans pressupostos. Ara, a l'hora de promoure o estrenar els films, sempre topes amb les grans multinacionals que acaben repartint-se el pastís i tu has de fer-te un forrat per poder mostrar dignament els teus productes. Però amb els premis, l'acceptació i la bona marxa comercial que han tingut les darreres pel·lícules que he fet, ja em dono per més que satisfet".

Ventura Pons rodant una de les escenes de 'Morir (o no)'. La pel·lícula està basada en la peça teatral de Sergi Belbel.

Guillem Medina

Darrer diumenge d'octubre

(31-10-99)

40è Aplec del Puig

(Muntanyeta del Castell)

Parades, taller infantil, paelles, bar.

Parlaments:

Núria Cadenas (PSAN)

Josep Giner (Maulets)

Bernat Joan (President d'ERC a les Illes Balears i Pitiüses)

Josep Guia (Comitè Executiu del PSAN)

Actuació del grup:

Cançoner de les Comarques del Sud

Internet: <http://www.estelnet.com/psan>

E-mail: psan@estelnet.com



**INDEPENDÈNCIA
I TERRITORI**

PSAN